

GAZETA HUNEDOAREI

ORGAN SĂPTĂMĂNAL INDEPENDENT, CULTURAL, SOCIAL ȘI DE INFORMAȚII

ABONAMENTUL:

pe un an . 100 Lei || pe 3 luni . 30 Lei
pe 6 luni . 50 Lei || un exemplar 2 Lei

Apare sub îngrijirea unui comitet.

Director:
I. MIHU

Redactor:
I. DEMA

REDAȚIA ȘI ADMINISTRATIA
DEVA
STRADA REGINA MARIA 12.

Bine ați venit!

Deva, orașelul patriarchal, orașelul liniștit și fără evenimente, se deșteaptă din somnolență și amorteală.

Ziua cea mare este azi, când sosește un grup de tineri, cari — cu slovă și glas — răspândesc cultura și iubirea de Patrie, pe tot cuprinsul țării.

Sosirea „Asociației Scriitorilor Independenți” este un mare eveniment cultural pentru Deva. Dl. prefect, om de cultură și iubitor de tot ce este înalt și frumos, de data aceasta s'a întrecut; Dl. primar, încântat de venirea oaspeților, a făcut promisiuni că va fi o gazdă la înălțime; iar preș. Astrei și directorii școalelor secundare, au promis tot concursul pentru buna reușită, dându-și cu toți seama, că venirea acestui grup de scriitori este spre binele nostru.

Și într'adevăr, mult este ceiace face această Asociație! Către țara fără nici un folos material, necruțând oboseală și nici cheltuială, numai și numai pentru a răspândi cultura.

D. Romulus Dianu, preș. Asociației, este bine cunoscut în Deva, atât din coloanele ziarului Curentul, la care colaborează cu scrisul d-sale cotidian, cât și prin lucrarea sa „Târgul de fete”, în care, cu o artă desăvârșită, descrie muntele Găina cu tradiționalul târg de fete, care se ține anual acolo, dând o nouă contribuție literaturii despre județul nostru. D-sa ne consideră prieteni și de aceia, deși programul este de a vizita centrele mari, s'a abătut și la noi și ne va conferența despre „Limita naturală a libertăților”.

Neîntrecutul epigramist, dl. Cincinat Pavelescu, are un suflet și o inimă atât de tânără încât și azi trebuie să îi zicem Cincinel și epigrama d-sale „Pân' erai mai tânăr, ne băga-i în draci” nu i-se poate aplica.

Așteptăm cu nerăbdare pe dl. Samari- neanu, care a înviat vechia revistă „Famili”, cea mai importantă revistă ardeleană dinainte de război. A fost înmormântată o femeie bătrână și a înviat o fată elegantă, vie și modernă, pentru care minune îl felicităm.

Dorim să cunoaștem pe dl. Zaharia Stancu, directorul revistei „Azi”, care se bucură de o extraordinară simpatie în cercul tuturor, cari nu rămân în urmă, ci merg cu timpul și care așa de bine a tradus pe Esenin:

„Nu rățesc prin ierburi și nu caut
Urma nimănui sub cerul închis.
Cu snopul părului tău de ovăz
Mi-ai ieșit pentru totdeauna din vis”.

I. Valerian, a cărui revistă „Viața Literară” cu informații precise și critică justă, servește drept ghid în haosul literar, împlinește o misiune înaltă. Dorim să cunoaștem mai bine pe acest fost căpitan, care a putut lăsa sabia pentru condei. Din câte știm, este un admirator pasionat al sexului frumos.

Din scrierile sale, d. George A. Petre, pare a fi un caracter tenace și robust, cu toate calitățile adevăratului Român, care nu s'a despărțit de glia străbună:

„Stând aplecat pe lemnul acestei mese,
Cu tocul scrășnind pe hârtie,
Mă simt plugar cu mânecele sumese
Infigând plugul într'o câmpie . . .
. . . Aș vrea să-mi plesnesc acum gândul
Între hârtiile acestea moi,
Cum odinioară, zile de-a rândul,
Plesneam biciul pe lângă boi”.

Miu-Lerca, este flăcăul vesel, frumos și mândru: adevărat bănațean. Dânsul este director la un ziar și, deși zilnic luptă cu intrigă, este și va rămâne poet, căruia și în tren și în restaurant îi stau rime la îndemână, cu admirabile metafore. Pentru el Dunărea e:

„. . . Un bălaur
prins în lațuri de aur.
Solzii-i de argint
Iacrimi strălucind”.

Ion Th. Ilea, este un tânăr plătând. A îndurat cele mai groaznice lipsuri. Un tânăr cu un suflet așa de uriaș, încât te miri cum de fizicul său îl poate încăpea. Multe și mari nădejdi se leagă de el. Dânsul ne va declama „Mama” care va înduioșa inimile și va umezi mulți ochi.

Dl. Corneliu Albu s'a făcut cunoscut publicului cititor prin admirabile articole de reviste și ziare.

Acestor oaspeți distinși, prezentați în scurte crâmpee, din fuga condeului, le deschidem larg porțile inimii și le zicem: Bine ați venit!

Maria Pârvolescu.

Omagiu

Purtători ai gândului, simțirii și dorințelor, eșite din spiritul de veacuri al neamului întreg, spirit care schintează în epigramele, vibrează, se frământă și clocotește în stihurile și se reflectează în proza voastră, omagiu lirei voastre! Scrisul vostru, descrește și încrețește frunțile, înfățește palpațiile inimilor, încleștează pumnii și topește patimile, dezghiață pojghița nepăsării, pentru ce este frumos, bun și drept, este schin-teia din Dumnezeuire, sădită în ființa omenească, care, prin voi, ne face neamul nemuritor.

Omagiu scrisului vostru!

În frământarea pentru bunuri lumești și pentru mări deșarte, Voi treceți cu frunțile senine și buze zâmbitoare, căci sunteți partea aleasă din ființa noastră a tuturor. Glasul țării strămoșești și a celor înfrățiți cu ea, jalea celor desmoșteniți ai soartei, misterul ruinelor seculare, dorul inimilor cari se doresc, murmurul păraelor, vâjăitul codrului și adierea vântului pribeag, vitejia războinică și patriarchala liniște, bubuitul tunului și dangătul clopotului de sărbătoare, coliba și castelul, hora, secerișul și furnalele fabricilor, nemărginirea universului și infimitatea unei insecte ori floare, moartea și nemurirea — pentru voi — orice, e un subiect.

Pentru că gândiți, simțiți și vojiți pentru sute și mii cari n'au darul Vostru. Omagiu darului Vostru dumnezeesc!

Grecia clasică încorona fruntea poezilor săi cu frunze de maslin din muntele sfânt și oferea cinstea locurilor de frunte în adunările de obște.

Tempora mutantur . . . noi vă admirăm, unora le oferim . . . un mandat în parlament și . . . omagiu tuturor.

I. Miha.

O vibrație din inima tineretului

Inimile tineretului s'au umplut de bucurie, cu ocazia vizitei „Asociației Scriitorilor Independenți” care constituie o frumoasă sărbătoare culturală românească pentru orașul Deva, capitala unui întins, frumos și bogat județ care totuși — trebuie să recunoaștem sincer — suferă de o criză a mișcării culturale.

Pentru generația de azi dezorientată la răspântia prea numeroaselor orientări, glasul scriitorilor, oaspeții noștri de azi, va fi un imbold al sufletelor spre muncă, idealism și naționalism.

Deaceia Voi, soli ai graiului și slovei românești, sunteți așteptați cu brațele deschise și vă zicem un „bine ați venit!”, din adâncul sufletelor noastre.

I. Dobre.

O vorbă către scriitori

Descinderea „Asociației scriitorilor români independenți” în Deva, prin distincții săi reprezentanți, desigur că ne umple inimile de bucurie, pentru ce mulțumirile noastre sunt adevărat sincere.

Scriitorii sunt soli ai seninătății și ai frumozului, negură deasă a vieții de azi, iar când se întâmplă să fie și independenți, înviorează cu adevărat fruntea încrețită a ori cărui muritor.

Eu însă nu am de gând, în aceste câteva rânduri, nici să strig cuvinte pompoase de binevenire și nici să scot în relief opera literară a fiecăruia. Vor face-o alții, cu mai multă pricepere.

Găsesc însă potrivit să spun, că acest fel de a poposi scriitorii în diferite puncte ale țării, dar mai ales în micile târguri de provincie și indeosebi la țară, este foarte binevenit și chiar necesar.

Binevenit, pentru intelectualii unor atari locuri, cari se mai desmoțesc din letargia obișnuită și necesar pentru scriitori, cari trebuie să cunoască bazele și aspectele vieții românești din toate părțile, chiar prin o studiere și impresie personală. Și unii și alții, nu pot decât să câștige.

Mă gândesc astfel, cum în acest istoric județ, trecutul și prezentul oferă fapte și aspecte, cari pot da loc unor subiecte de profundă vâloare literară. De ce nu s'ar descrie în frumoase forme literare și cu adânci rezonanțe umane, viața minerilor din Munții cu aur ai Zarandului! De ce nu s'ar înfățișa lumii românești tragedia dar și romantismul moșului hoinar cu ciubere, sau a pădureanului cărbunar! Dar sbuciuatul unui trecut, de lupte crâncene pentru neam și glie, ce s'au dat pe aceste meleaguri, de ce n'ar fi azi prelucrate într'un nou aspect!

Prin necăjitele dar frumoasele noastre plaiuri, viața a oferit și oferă atâtea subiecte, cu adevărat proprii pentru a fi introduse în literatură, înbogățind patrimoniul românesc. Ele nu așteaptă decât măestrul scrisului, pentru a le immortaliza.

Timpurile de azi, cred că nu se mai mulțumesc numai cu artă pentru artă, ele vreau pe bună dreptate, artă vie și artă pentru a da viață.

Vă dăruim deci, tot ce avem în acest județ mândru și vă rugăm, cercetați-l spre a-l putea dăruia prin arta voastră, țării și neamului. Meritul și cintea va fi a voastră, iar noi ne bucurăm că nu suntem uitați.

Dr. Victor Șulaga.

Vrei să devii milionar?

Cumpără încă astăzi un loz al LOTERIEI de STAT la cea mai norocoasă subcolectură principală

librăria

V. LAUFER

DEVA

și agenturile sale din județ.

Afișati în „Gazeta Hunedoara“!

Cenzurat.

Scriitorii români și Săptămâna cărții

Nu este nu simplu joc al întâmplării această coincidență a *Săptămânei cărții* cu ședința literară a scriitorilor români. Dar dacă totuși — în ciuda tuturor silințelor noastre de a găsi acestei simultaneități de evenimente un substrat mult mai apropiat actelor de voință umană — această coincidență e datorită hazardului, noi, bieți muritori anonimi, nu putem decât să ne felicităm că hazardul ne-a ales tocmai pe noi ca beneficiari ai acestui concurs fericit de împrejurări.

Săptămâna cărții românești, creată tocmai din necesitatea de a răspândi slova românească în pături cât mai largi, nu putea fi mai bine încheiată decât cu prezența și materială a acestora, a căror spirit a tremurat deasupra acestor slove, în care s'au încorporat și în care ni s'au dăruit.

E întâmplare sau inaugurarea unui obicei? Ori ce ar fi, noi o dorim repetată această coincidență.

N. Susan.

Spicuri din operele oaspeților

CINCINAT PAVELESCU.

EPIGRAME

Pe o cruce de Marmură.

Cu toții prin lume purtăm câte-o cruce
Mai grea, mai ușoară, precum ne e partea —
Și nu ne dăm seama cum timpul ne-aduce,
Și vara, și toamna, și iarna... și moartea.

Unui scriitor prea fecund.

Am suferit, iubite domn
Intotdeauna de nesomn,
Dar de când cartea ți-o citești
Sunt vindecat și-ți mulțumesc.

Cincinat Pavelescu.

Măestrului Cincinat.

Noroc, măestre Cincinat,
Că ești poet și magistrat,
Alcum și-n genul epigrame,
Nu se putea să nu scrii... drame.
Iar de legai căsătorie
Scrii, desigur... tragedie.

I. Miha.

ROMULUS DIANU.

Din romanul Adorata.

... „E un miracol foarte curios moartea fetelor. Căci pe ele moartea nu le îmbătrânește ca pe flori. Obrazul nu-și pierde nimic decât proprietatea hârtiei de turnesol, părul singur, triumfal și mort ca totdeauna, prelungește o podoabă insensibilă și numai părul n'a prins de veste că fața a murit“ ...

I. VALERIAN.

YO-YO

Incet gândul din noapte moare 'n vis
Visând viața cade'n ritmul glumei
Strigoi înlanțuiți, noi doi alunecăm
Pe planul înclinat, în oceanul lumii“.

ZAHARIA STANCU.

Traducere din Esenin.

„Nu rătăcesc prin ierburi și nu caut
Urme nimănui sub cerul închis.
Cu snopul părului tău de ovăz
Mi-ai ieșit pentru totdeauna din vis“.

M. G. SAMARINEANU.

Fragment din romanul Kayazim

„Peisajul mediteranean nu trebuie să-i înlăture lumina aceea îmbelșugată, fascinantă, deformatoare. Ea dă optice, iluzoriul ochelarilor lui Hoffmann. Ea retușează zbârciturile osificate ale Geei, ca fardul obrazii vestalelor tomnatece. Ea dă viață“.

ION TH. ILEA

RUINI

Luna din zale-și tae vestmânt,
se sting stelele,
trec prinți cu coifuri grele
pe lângă crucea cu'n braț frânt.
Rânjesc hrăpărețe porniri,
pe-arama râului se gravează 'nșiruirii.
Cavaleri sub iatagane cad,
leșuri pe movilă urcă.
Unul i-atârnat în furcă,
și lacrimi cad pe fiecare brad.
Arcași în sunet de tobe și urale,
mută munții puși în cale.
In cetate, domnițe'n ochi închid blesteme,
sfârșesc avânturile 'n lupte,
peste ruini falfăie drapele rupte
și moartea-și ascute mereu coasa'n vreme...

CORNELIU ALBU.

AMURG

Traducere din Petöfl.

E soarele o roză veștejită
Ce ostenita-i frunte și-o apleacă,
Petalele — îngălbenite raze —
Așa de trist împrejurimea 'mbracă.

Pământu-i mut... și-i cufundat în pace,
Din depărtări un clopot doar mai bate —
I-așa frumos... Vis dulce pare glasul-i
Ce-a coborât din zările înalte.

Eu îl ascult tăcut. O, glasul-acesta
Așa domol în sufletu-mi coboară,
De știe Domnul ce simt eu acum!
Și Domnul știe gândul unde-mi sboară!

C. MIU = LERCA.

ARGAȚII

Din munții Almăjului, suri, —
cu cântecul blând
și pasul flămând,
coboară argații pe drumuri de cremene,
la pustă sudoarea să-și semene.

În brațele vânjoase,
rupte din păduri
anume pentru coase,
își duc nădejile spre brăul
zărilor,
adulmecând cu răsuflarea trudită a nărilor,
grăul.

CÂNTEC DE PRIMĂVARĂ

Visând la ochii dulci ai dragii mele,
Am aruncat spre casa ei trecând,
Într'un mănunchi albastre vioarele
Și dorul meu turburător de gând.

Un stol de rândunici gălăgioase
L'au prins din sbor, și-acum în adevăr
Îți bat în geamuri, vesele, să-ți lase
Amoru 'n gând și florile în păr!

Cincinat Pavelescu.